

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 18.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—,
Poštno-čkovni račun štev. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratov: Cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Sodelovanje s komunisti.

Komunisti so zadnje dve leti spremeni-
li svojo taktiko. Prej so vodili udarno
politiko, da bi zrevolucionirali ljudske
množice ter se tako polastili oblasti v dr-
žavi. Kot vzor naj bi v tem oziru služila
boljševiška Rusija. Za ruskim primerom
je šla Mehika in potem Španija, kjer pa
se je rodoljubno prebivalstvo dvignilo in
vrglo raz sebe neznošno komunistično
strahovlado. V drugih državah, ako iz-
vzamemo nekaj komunističnih poskusov
revolucije v nekaterih južno-ameriških
državah, si komunisti ne upajo izvršiti
frontalnega (pročelnega) udarca, da bi
potom revolucije prišli do oblasti. Njihovo
delovanje se vrši pod drugimi firma-
mi: pod prosvetno, gospodarsko, social-
no, politično, nacionalno in celo dobrodel-
no. Geslo, ki ga je izdala Moskva svojim
agentom po posameznih državah, se gla-
si: »Ne nosite svojega rdečega srca ved-
no na jeziku! Svoje končne cilje skrbno
zapirajte v svoji notranjosti, da jih ne
opazijo takšni, ki niso brezpogojno naši.
Pomešajte se med ljudstvo in vrnite se
v vse organizacije ter povsod širite svoja
načela, politična, gospodarska in prosvet-
na. Ljudem sipajte pesek v oči, da ne bo-
do spregledali vas in vaših smotrov.«

Agitacija komunistov se vrši povečini
podtalno, tajno. Glavni cilji te akcije so:
1. delo v šoli in kasarni; 2. izkoriščanje
gospodarske krize, da se širi med ljudmi
nezadovoljstvo ter dela nered, da bi se
tako oslabil avtoriteta državne oblasti;
3. organizacija komunističnih celic v fa-
brikah, po vaseh, med mladino in tudi
med uradniki potom knjižic in osebne
propagande; 4. organizacija ljudske fron-
te, kjer naj se zbirajo pod videzom borbe
za demokracijo in parlamentarizem go-
sposki, obrtniški in kmečki liberalci z
marksističnimi delavci in komunističnimi
agenti, ki so na tem torišču najbolj de-
lavni, ker se jim ni treba toliko skrivati
ko drugod. Vso komunistično akcijo vodi
v vsaki državi osrednji odbor (za Jugosla-
vijo je ta odbor imel prej svoj sedež na
Dunaju, zdaj ga ima v Pragi), obstojajo
posebni odbori za pokrajine, okrajni od-
bori in krajevni odbori. Posebna pozornost
se obrača delavskim organizacijam, kate-
re se izrabljajo za uprizorjanje štrajkov,
ki naj razpalijo in ohranijo bojno razred-
no razpoloženje med delavstvom. Organi-
zirane so tudi komunistične celice na vse-
učiliščih, v višjih razredih strokovnih in
višjih šol, da se ruši disciplina po šolah
ter se zastrupljajo mlada srca s protiver-
skim in brezbožniškim strupom.

O nevarnosti komunistične propagande
je govoril papež Pij XI. v svojem govoru

španskim beguncem 14. septembra. Do-
godki, ki jih je ta satanska propaganda
povzročila v Španiji, so nauk za ostalo
Evropo in ves svet. Naša dolžnost je, tako
je poudaril sv. Oče, da opozarjamo, kako
zahrbtna, lažnjiva in nesramna je ta pro-
paganda, ki se zadnji čas skuša približati
tudi katoličanom. V ta namen delajo ti
glasniki podtalnih prevratnih sil razliko
med ideologijo (načeli) in prakso (delo-
vanjem), med gospodarskim in moralnim
redom. Tako bi radi dosegli, da bi se jim
katoličani približali in z njimi sodelovali.
Kakor da bi bilo mogoče ločiti gospodar-
ski red od moralnega ter sodelovati na
praktičnem polju! To je samo komunistič-
na prevara, preračunjena za to, da se iz-
vrši komunistični program, ki je program
sovražstva, revolucije in rušenja vsega.

Papeževe besede veljajo za vsako sode-
lovanje s komunisti. Kdor misli, da je iz-
vzeto sodelovanje s komunisti na politič-
nem polju, to je v obliki ljudske fronte,
ta je v veliki zmoti. V tem oziru so zelo
poučne besede poljskih škofov. Letos so
imeli poljski škofje svojo sinodo v Čen-
stohovi (najslavnejšem Marijinem sveti-
šču v Poljski). Ob tej priliki so sestavili
poslanico poljskim katoličanom, ki jih
svarjajo pred nevarnostjo komunizma. V
tej poslanici pravijo med drugim: »Komu-
nizem seje med nepoučenimi sloji ver-
ski razdor, razpihuje največjo mržnjo zo-
per vero, cerkev in duhovništvo in širi
brezboštvo. Pod imenom »ljudske fronte«,

ki se baje bori zoper moralno, socialno in
politično suženjstvo, hoče vse spraviti pod
suženjstvo rdečega terorja, ki je hujše in
strašnejše kot vsako drugo suženjstvo.
Zato je potrebno, da se vsi verniki zedi-
nijo pod zastavo Kristusovo ter da se
složno borijo zoper komunizem.«

Torej boj zoper komunizem, ne pa trpeti
komunistično propagando ter se s komu-
nisti družiti v obliki ljudske fronte, ki sa-
mo ojačuje komunizem. Zelo odločne be-
sede je v tem oziru zapisal v pastirskem
pismu vernikom grško-katoliški nadškof v
Lavovu (na Poljskem) g. Szeptycki. V
tem pismu to-le poudarja: »Kdor podpira
komuniste in njihovo delovanje, magari
samo na političnem polju, je upornik proti
cerkvi. Kdor pomaga komunistom pri usta-
navljanju tako zvane ljudske fronte, je iz-
dajica svojega naroda, izdajica interesov
siromakov, preganjancev in trpinov na
celem svetu.« — Besede vrhovnega pogla-
varja katoliške cerkve (rimskega papeža),
besede slovanskih (poljskih in ukrajin-
skih) škofov so tako jasne in hkrati tako
odločne, da ne smejo mimo ušes našemu
ljudstvu. Komunistom samo boj na vseh
črtah, ne pa pogajanja z njimi! Ljudska
fronta, ki se ponekod morda skriva pod
gospodarsko pretvezo ali za delavsko-
kmečko listo, je strupeno zelišče, zaseja-
no iz boljševiške Moskve. Kdor je bil pri
občinskih volitvah 25. oktobra v tem oziru
prevarjen, naj spregleda in to popravi. Pri
volitvah 6. decembra pa naj nikdo ne na-
sede vabam komunistov in njihovih libe-
ralnih zagovornikov!

V NAŠI DRŽAVI.

Krog sporazuma s Hrvati. V zadnji šte-
vilki smo beležili vest, da se je mudil no-
trajni minister g. dr. Anton Korošec v
Zagrebu, kjer je imel razgovore z banom
savske banovine in je obiskal nadškofa
dr. Bauerja in Stepinaca. Koj po odhodu
dr. Korošca je presenetila javnost vest,
da je bil pri knezu namestniku Pavlu na
gradu Brdo na Gorenjskem voditelj Hr-
vatov dr. Maček. Po povratku v Zagreb
ni hotel dati dr. Maček radovednejšem no-
benih pojasnil, o čem sta se razgovarjala
s knezom namestnikom. Sigurno obstoji
tesna zveza med obiskom g. dr. Korošca
v Zagrebu in med Mačkovim avdijenco na
Brdu. Bog daj, da bi ti razgovori rodili
skorajšnji uspeh sporazuma.

Državni proračun za leto 1937-1938 je
dogotovljen v finančnem ministertvu.

Proračun bo predložil finančni minister
ministrskemu svetu, nakar pride pred na-
rodno skupščino.

Pogodba ali konkordat med Vatikanom
in našo državo, ki je bil sklenjen lani,
pride sedaj pred skupščino v odobrenje.

Knez-namestnik Pavle se je mudil v mi-
nulem tednu s svojo soprogo v Londonu,
kjer je bil prisrčno sprejet in ves čas bi-
vanja na Angleškem gost vojvode in voj-
vodinje Kentske. Angleško časopisje je
povdarjalo ob priliki tega obiska rodbin-
ske zveze med angleško in jugoslovansko
kraljevo družino.

Sporazum med voditelji združene opo-
zicije v Srbiji. Po dvoletnih razgovorih je
prišlo do nekakega sporazuma med vodi-
telji združene opozicije v Srbiji in sicer
med Ljubo Davidovičem, Aco Stanojevi-
čem in Jovanom Jovanovičem.

Pri podpisu omenjenega
sporazuma pa se prav nič ne omenja gla-
vne osebnosti opozicije dr. Mačka, ki se
je razgovarjal med tem z dr. Korošcem
in knezom namestnikom Pavlom. Sporaz-

um bo sklenila ali vsaj temeljito pripravila sedajna vlada in ne pa nekaka združena opozicija, ki obstoja pravzaprav samo v opozicijskih časopisih.

Predsednik vlade dr. Stojadinović je bil 15. t. m. v Skoplju glavni govornik na JRZ taboru. Zbralo se je okrog 30.000 ljudi, ki so z velikim navdušenjem prihrjevali izvajanjem g. predsednika. Velik tabor je pozdravil v imenu najsevernejših krajev najbolj južne kraje naše države minister g. dr. Miha Krek.

Zopet ena občina več v okrilju JRZ. — Zadnje nedeljo so se vršile v Logu pri Brezovici pri Ljubljani občinske volitve. JRZ je dobila 16 odbornikov, opozicija samo 2.

»Nova doba« v Celju omenja »gorostasne laži in izgovarjanja, ki tako rado prihajajo med ljudi po vsakih volitvah«. Jenesarski list je pozabil neko izjemo od tega pravila. To so namreč občinske volitve v Sloveniji l. 1933. Takrat ni bilo treba po volitvah razširjati nobenih gorostasnih laži, ker so se pred in ob volitvah vršile nečuvane gorostasnosti: nasilnosti, lumparije, goljufije in kraje volilnih glasov. Opozicijsko časopisje ni smelo po volitvah niti z najmanjšo besedico ugotoviti teh gorostasnosti. Pač pa so jenesarska glasila po volitvah trosila gorostasne laži, da so bile volitve svobodne ter da je bil izid volitev izraz volje slovenskega ljudstva.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Konferenca držav rimskega bloka: Italije, Avstrije in Madžarske se je vršila sredi minulega tedna na Dunaju. Ob tej priliki so zastopniki držav rimskega bloka potrdili sporazum, katerega je dosegel med Italijo in Nemčijo za svojega bivanja v Berlinu in pri Hitlerju v Berchtesgaden italijanski zunanji minister grof Ciano. Na Dunaju je priznala Italija Avstriji in Madžarski enakopravnost v oboroževanju. Avstrija in Madžarska sta potrdili Italiji zasedbo Abesinije.

Romunska vlada izpopolnjena. Za ministra vojne in mornarice je imenovan Karanfil, dosedanji podtajnik v letalskem ministrstvu.

Italijanska vlada je zopet prenosovana v toliko, da je imenovan za guvernerja Dodekaneških otokov prosvetni minister de Vecchi, za prosvetnega ministra pa dosedanji rimski guverner Jožef Bottai.

O popolni prenosovi v Nemčiji razglasa vesti francosko časopisje, ki trdi, da bo prejel vso oblast podkancler general Göring. Hitler bo stopil v ozadje, bo bival v Berchtesgaden na Bavarskem in bo ostal samo še kancler. Göring bo predsednik tričlanskega direktorija, ki bo uravnaval vse v državi. Parlament bo enkrat za vselej ukinjen. Na njegovo mesto pride 200članski senat, katerega bo imenoval kancler Hitler. Vsi okrožni poglavarji bodo podrejeni vojaški komandi.

Avtonomija podkarpatske Rusije in Slovaške. Čehoslovaška vlada že ima izdelan načrt za podelitev avtonomije Slovaški. Osnutek bo v kratkem predložen parlamentu.

Pogajanja za ureditev spora med državo in katoliško cerkvijo v Nemčiji. Nem-

ški kardinal Faulhaber je bil osebno pri Hitlerju in ga je opozoril na vse dosedanje kršitve konkordata in na posledice takega postopanja na celo državo. Kardinal je prosil Hitlerja, naj bi se on sam zavzel za izboljšanje nezmožnega sedajnega položaja in za ureditev vseh spornih vprašanj. Na podlagi tega razgovora bo najbrže vatikanski državni tajnik kardinal Pacelli obiskal na povratu iz Amerike Berlin, kjer bo sprejet od Hitlerja in bi naj prišlo do tolikanj zaželenega izmirjenja med narodnim socializmom in kat. Cerkvijo, ki je dosedaj doživljala od vladne strani udarec za udarec.

Poljski zunanji minister Beck se je mudil v preteklem tednu v Londonu, kjer se je razgovarjal z angleškim zunanjim ministrom.

Popolna zasedba Abesinije bo končana v 14 dneh. Iz Addis-Abebe, iz Hararja, iz Desija in iz Somalije so bili odposlani na vse strani močni italijanski oddelki, da zasedejo celotno abesinsko ozemlje, ker je sedaj končala deževna doba. S sigurnostjo računajo, da bo popolna zasedba Abesinije končana v 14 dneh.

V Rusiji nadaljujejo čiščenje s streljanjem. Sovjetsko Rusijo čistijo komunistov, ki so se tjakaj zatekli iz tujih držav in zlasti iz Poljske, Avstrije, Nemčije in

Finske, da bi študirali boljševiški raj na viru in pozneje delali zanj v svoji domovini. Po poročilih iz Moskve je bila v zadnjih dneh aretirana cela vrsta uglednih inozemskih komunistov, ki so vsi osumljeni, da so zapleteni v zaroto trockistov proti sedanjemu režimu v Rusiji. Med prvimi so prijeli znanega poljskega komuniste Snoskowskega, ki je bil odločujoča osebnost zloglasne sovjetske črke ali tajne policije. Aretiranega so obsodili po skrajšanem postopanju na smrt in so ga čez nekaj ur ustrelili. Sovjetske oblasti bodo vse aretirane obtožile zaradi priprave prevrata, vohunstva in gospodarskega oškodovanja. Več zaprtih komunistov, ki so nemški in finski izgnanci, je obdolženih, da so bili voditelji zelo široko razpredene tajne protisovjetske politične organizacije. Vsi zaprti in veleizdaže obdolženi bodo prišli po znanem skrajšanem boljševiškem sodnem postopanju pred — puške.

Med Mongolsko in Mandžursko je menda že prišlo do prave vojne. 30.000 Mongolov, oboroženih z najmodernejšim orožjem, je napadlo mandžursko mejo. Japonska poročila pravijo, da so bili Mongoli odbiti, vendar pa je vse prebivalstvo na meji Mandžurije dobilo poziv, da se umakne z meje, ker jim nihče ne more jamčiti za njih varnost.

Kardinal Hlond, primas Poljske, je obhajal pred nedavnim desetletnico svojega imenovanja za nadškofa v Poznanju. Rojen je bil leta 1881 v Zgornji Šleziji kot otrok delavske familije. Vstopil je v salezijanski red. Kot salezijanski duhovnik na Dunaju je vzbudil pozornost sedanjega papeža Pija XI., ki je bil takrat apostolski vizitator Gornje Šlezije. Kardinal Hlond je zelo inteligenten in delaven dostojanstvenik katoliške cerkve. Nam Slovencem je ostal v neizbrisnem spominu kot papežev legat na jugoslovanskem evharističnem kongresu v Ljubljani, kjer je imel slovenski nagovor na udeležence kongresa. Čudovita je njegova delavnost. Področje njegovega dela ni omejeno samo na Poljsko, marveč sega v razne države. Udeležuje se velikih katoliških manifestacij po raznih državah. V letošnjem poletju je bil v Belgiji. V prvi polovici oktobra je bil v Frankfurtu v Nemčiji, kjer je bila 4. mednarodna prireditelja Mednarodne družbe za obnovo katoliške cerkvene glasbe. Pri tej priliki je imel slovesno sv. mašo ter je tudi posegal v razprave, ki so se vršile o tem predmetu. Našemu velikemu prijatelju želimo ob njegovi škofovski desetletnici, naj ga Bog še dolgo ohrani katoliški cerkvi in osebno nam Slovanom!

Mučenik cerkvene edinosti. V soboto, 14. nov., je bil praznik sv. Jozafata Kunčeviča, mučenika za edinost Kristusove cerkve. Bil je nadškof v Polocku v poljski državi (1618-23), prej menih - baziljanec, živeč po pravilih sv. Bazilija. Z vso močjo svoje v Bogu živeče duše je delal za zedimbo vzhodne pravoslavne cerkve s katoliško cerkvijo. To njegovo plemenito teženje mu je nakopalo smrtno sovraštvo

razkolnikov. Dne 12. novembra 1623 se je zgodil v Vitesbu v Beli Rusiji krvav zločin. Nahujskani razkolniki so udrli v stanovanje nadškofa Jozafata ter so ga s palicami, sekirami in s puško usmrtili. Za temi zarotniki je bil kot povzročitelj zločina Melecij Smotrycki, ki so ga razkolniki postavili za nadškofa proti katoliškemu nadškofu Jozafatu Kunčeviču. Ko je bil zločin storjen, je Smotrycki uvidel svojo krivdo, se skesal ter vstopil v katoliško cerkev. Mrtvo telo svetnikovo je bilo vrženo v reko, čez šest dni pa so ga potegnili iz vode ter prenesli v Polock, kjer je bilo ob največjih slovesnostih pokopano. Mučeniška smrt nadškofa Jozafata, ki je že med svojim življenjem slovel kot mož svetniškega življenja, je povzročila, da so že leto dni po njegovi smrti začeli s pripravami za njegovo proglasitev za blaženega in svetnika. Za blaženega je bil proglašen l. 1643, za svetnika pa l. 1867. Drugo leto bo torej preteklo 70 let, odkar je bil ta mučenik za edinost Kristusove cerkve proglašen za svetnika. Posmrtni ostanki sv. Jozafata so imeli čudno usodo, prenašali so jih iz kraja v kraj. Med svetovno vojno (l. 1916) so jih prenesli na Dunaj, kjer se shranjujejo v cerkvi s katoliško cerkvijo združenih Rusinov (Ukrajincev). Naj bi ta slovanski svetnik, mučenik edinosti Kristusove cerkve, izprosil pri Bogu milost, da bi se vzhodna, od Rima ločena cerkev, v kateri tvorijo Slovani ogromno večino, zopet združila s katoliško cerkvijo. V to svrhu je škof A. M. Slomšek, velik gorečnik ideje cerkvene edinosti med grškim Vzhodom in katoliškim Zapadom, vpeljal posebno molitveno bratovščino. Sv. Jozafat in škof Slomšek sta dve plemeniti srci, goreči v ljubezni do Kristusa in njegove edinstvene katoliške cerkve.

Boljševiški voditelj — milijonar. Eden izmed glavnih voditeljev boljševikov in sodelavcev Lenjinovih je Leonida Kras-